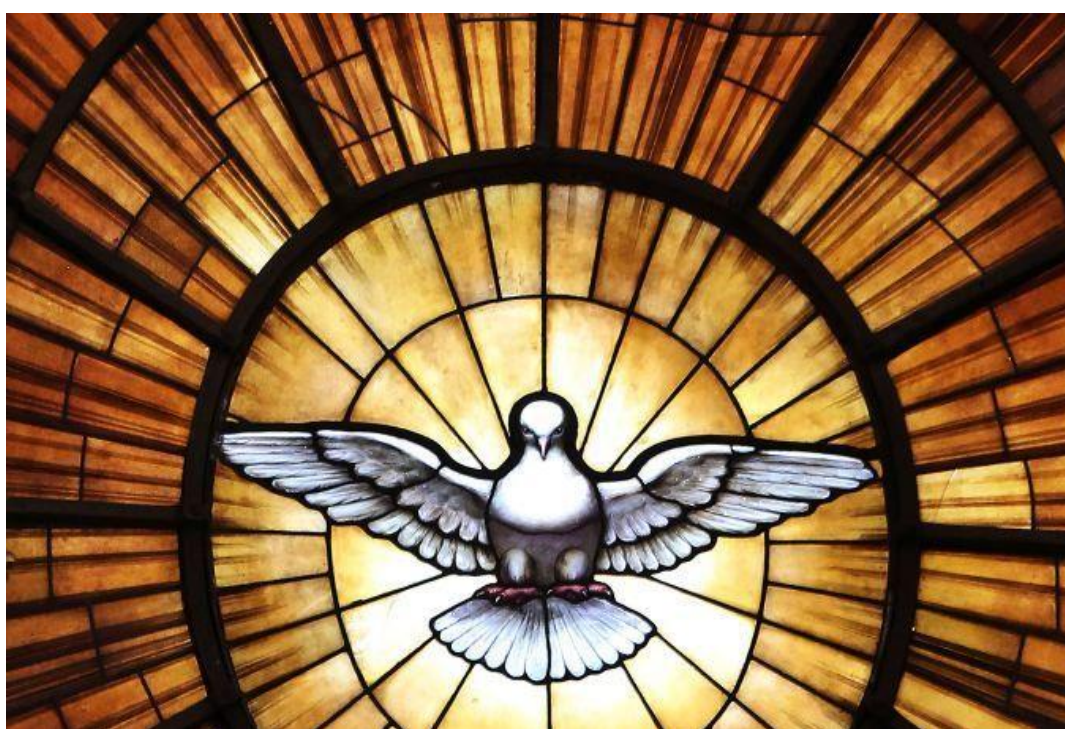

Vele gaven, één Geest, vele leden, één lichaam
I Korinthe 12
Bestuurlijk Beleids- en Gebouwenplan
van de Parochie HH. Paulus en Ludger 2023-2027

Inhoud

1 Vooraf	3
2 De huidige situatie	4
2.1 De leden van het ene lichaam en hun gaven toen en nu.....	4
2.2 Onze parochie ook verankerd in de dorpen	6
2.3 Aantallen parochianen, deelname aan de HH. Sacramenten, kerkelijke uitvaarten, kerkbezoeken en vrijwilligers	7
2.4 Financiën	12
2.4.1 Vermogensbeheer	12
2.4.2 Vermogen toebedeeld aan locaties en totaal	12
2.4.3 Voorzieningen groot onderhoud per locatie met en zonder gebouwen en totaal	13
2.4.4 Voorzieningen parochiële begraafplaatsen en totaal	13
2.4.5 Baten en lasten exploitatie per locaties en totaal in de Parochie Aalten	14
2.4.6 Conclusies	24
3. Naar de dag van morgen	24
3.1 Moed en vertrouwen.....	24
3.2 Toekomstvisie.....	25
3.3 De taken van het parochiebestuur en de beheercommissies	25
3.4 Visie op besturen: vele gaven, één Geest, vele leden, één lichaam	27
4. Beleid in de periode 2023- 2027	27
4.1 Het ondersteunen van het pastoraat en de pastores.....	27
4.2 De zorg voor het personeel in loondienst	28
4.3 De zorg voor de vrijwilligers	29
4.4 Kerkgebouwen, pastorieën, andere gebouwen, bezittingen, financiën waaronder vermogensbeheer. Duurzaamheid, het sociale gezicht en solidariteit	29
4.5 De parochiële begraafplaatsen	33
4.6 De interne en externe communicatie	34
5 Evaluatie.....	35

Bijlagen:

Bijlage 1: De bevolking in Nederland en de kerkelijke gezindte of levensbeschouwelijke groepering dd. 22 december 2022.

Bijlage 2: Samenvatting status en taken beheer en rekenplicht van het parochiebestuur.

Bijlage 3: Het organogram van de parochie HH. Paulus en Ludger.

Bijlage 4: Welbevinden scoreformulier.

Bijlage 5: Uitkomst van de enquête: Sociaal gezicht van de kerk.

1 Vooraf

Dit nieuwe Bestuurlijk Beleids- en Gebouwenplan is een vervolg op eerdere beleidsdocumenten¹ en heeft als titel: 'Vele gaven, één Geest, vele leden, één lichaam'. Het zijn woorden van de apostel Paulus aan de christenen van Korinthe. In de oudheid was Korinthe een zeer belangrijke stadstaat. Paulus verbleef anderhalf jaar in de stad, verkondigde het geloof en stak ook de handen uit de mouwen door het maken van tenten om in zijn levensonderhoud te voorzien. Ook die gave bezat hij. De Eerste en Tweede brief van Paulus aan de Korintiërs zijn in het Nieuwe Testament bewaard. Dat kleine groepje christenen woonde in een omgeving waar uiterlijkheid, aanzien en aandacht voor het ego voorop stonden. Uitbuitingen en het najagen van bedenkelijke genoegens tekenden er de staat van het morele leven. Het zijn beeldende woorden in de Eerste brief waarmee Paulus het belang naar voren brengt van ieders gaven voor de opbouw van de gemeente. De waardering voor de inzet van de diversiteit aan gaven maken het om een gemeente te worden en te blijven in de Geest van Jezus Christus. Paulus schrijft o.a.:

'Er zijn verschillende gaven, maar slechts één Geest. Er zijn vele vormen van dienstverlening, maar slechts een Heer. Er zijn allerlei soorten werk, maar er is slechts één God, die alles in allen tot stand brengt. Aan de een wordt door de Geest een woord van wijsheid gegeven, aan een ander een woord van kennis krachtens dezelfde Geest, aan een derde door dezelfde Geest het geloof, aan weer anderen schenkt de ene Geest gaven om ziekten te genezen, om wonderen te doen, de gave van de profetie, de onderscheiding van geesten, velerlei taal of de vertolking ervan. Maar alles is het werk van een en dezelfde Geest, die aan ieder zijn gaven uitdeelt zoals Hij het wil.'

Gaven van de Geest gaat over méér dan talenten. Paulus meldt dat de Geest kan aansluiten bij iemands talenten en capaciteiten. Die kunnen dienstbaar gemaakt worden, verder ontwikkeld worden en versterkt voor het grote geheel. Maar deze kwaliteiten kunnen ook in de weg zitten. In de heilige Schrift gaat het nogal eens over mensen die het redelijk goed met zichzelf schijnen te hebben getroffen en zichzelf geschikt achten en begaafd voor hun taak. Het probleem is dan dat zij meer op zichzelf zijn gericht dan op het belang van het grote geheel. De heilige Geest kan ook gaven schenken die mensen eigenlijk niet zo in zich denken te hebben. Niemand heeft alle gaven. De gaven worden verspreid over alle gelovigen. En alleen samen zijn we dus compleet.

Even verder vergelijkt hij de geloofsgemeenschap dan ook als een eenheid zoals een lichaam en zijn ledematen ook een eenheid vormen. Paulus' bemoedigende woorden: 'Een lichaam bestaat nu eenmaal niet uit een lid, maar uit vele leden. Veronderstel dat de voet zegt: 'Omdat ik geen hand ben, behoor ik niet tot het lichaam,' behoort hij daarom niet tot het lichaam? En veronderstel dat het oor zegt: 'Omdat ik geen oog ben, behoor ik niet tot het lichaam,' behoort het daarom niet tot het lichaam? Als het hele lichaam oog was, waar bleef dan het gehoor? Als het helemaal gehoor was, waar bleef de reuk? In werkelijkheid echter heeft God de ledematen en organen elk afzonderlijk hun plaats in het lichaam aangewezen,

---

¹ "Vertrouwen in de toekomst 2018-2023", vastgesteld door het bestuur van de St. Ludgerparochie, op 29 augustus 2018; "Moed en vertrouwen 2018-2021", vastgesteld door het bestuur van de St. Paulusparochie, op 28 september 2018. Deze zijn met het oog op de toekomst op elkaar afgestemd en vormden het uitgangspunt om de fusie in 2020 te kunnen realiseren met een zgn. overbruggingsdocument met de titel "Onze verbondenheid is onze kracht."

zoals Hij het gewild heeft. In feite echter zijn er vele ledematen, maar slechts een lichaam. Het oog kan niet tot de hand zeggen: 'Ik heb je niet nodig,' en evenmin het hoofd tot de voeten: 'Ik heb je niet nodig.' Nog sterker, juist die delen van het lichaam die het zwakst schijnen te zijn, zijn onmisbaar. God heeft het lichaam zo samengesteld, dat Hij aan het mindere meer eer gaf, opdat er in het lichaam geen verdeeldheid zou zijn en de ledematen eendrachtig voor elkaar zouden zorgen. Wanneer een lid lijdt, delen alle ledematen in het lijden; wordt een lid geëerd, alle delen in de vreugde. Welnu, gij zijt het lichaam van Christus, en ieder van u is een lid van dit lichaam'.

Het beeld van de vele gaven en één Geest en vele leden, één lichaam houden we voor ogen wanneer we kijken naar de toekomst van de parochie.

Omdat deze tijd het van ons vraagt om gemeenschappelijk op te trekken hebben wij hier de apostel Paulus uitvoerig geciteerd. Hij is immers mede patroon van onze Parochie. Ook de H. Ludger is onze patroon. De zendeling, die rond het jaar 800 in onze huidige Achterhoek langs 's Herenwegen trok in een wereld, waarin hij met zijn blijde boodschap allesbehalve welkom was. Het recht van de sterksten was daar de mores. Hij stichtte hier de eerste kleine christengemeenten en bouwde eenvoudige onderkomens als kerkjes. Hij had een bijzondere band met de apostel Paulus en kopieerde zijn brieven.² Met deze twee patroonheiligen voor ogen kunnen wij in het volgende hoofdstuk ons richten op de huidige situatie van onze parochie en geloofsgemeenschappen. Dit beleidsplan geeft inzicht in de bestuurlijke organisatie van de parochie en in de beleidsvoornemens voor de komende jaren. Het is dienstbaar aan het Pastorale Beleidsplan 'Verbonden in Christus 2021-2025', opgesteld door het pastoraal team op 15 september 2020.

2 De huidige situatie

2.1 De leden van het ene lichaam en hun gaven toen en nu

Onze Nederlandse bisschoppen hebben in november 2022 het graf van de H. Petrus bezocht en met Paus Franciscus gesproken over de huidige situatie in de Nederlandse kerkprovincie en de uitdagingen waarvoor men staat. Het rapport³ dat besproken werd, weerspiegelt ook onze omstandigheden. Sommigen kenmerken het als een langgerekte klaagzang op de ontkerkelijking. Anderen als een realistische beschrijving en het onder ogen zien van de huidige situatie, waarop de bisschoppen anticiperen met aanzetten tot evangeliseren en revitalisering. In Nederland woonden eind 2021 bijna 3,7 miljoen rooms-katholieken, zij vormden ruim een vijfde (20,8%) van de bevolking. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) publiceerde medio december 2022 echter een percentage van 17,8%⁴.

De woorden en cijfers die betrekking hebben op de huidige situatie in onze eigen parochie zouden kunnen leiden tot ontmoediging. Realiteitszin kan echter ook aanzetten tot het waaien van de Geest, waarin leden als delen van dat ene lichaam hun gaven inzetten.

---

² Van Ludgers hand is er een codex met de Brieven van Paulus (De Berlijnse Pauluscode). Zie ook: Kees Kuiken in 'K. Kuiken, 'De Liudgeriden (711-877): de oudste adellijke familie van Nederland', Virtus 12 (2005) 7-34.

³ Het Rapport 'Visitatio ad Limina Apostolorum' is te downloaden op de site: <https://www.rkkerk.nl/ad-limina-rapport-van-de-nederlandse-bisschoppenconferentie-gepubliceerd/>

⁴ **Zie bijlage 1:** De bevolking in Nederland en de kerkelijke gezindte of levensbeschouwelijke groepering dd. 22 december 2022.

Onze parochie met 16 geloofsgemeenschappen, met en zonder een kerkgebouw, staat voor een grote uitdaging. Het aantal pastores en pastorale taken staat in geen verhouding tot de omvang van de parochie in de Oost-Achterhoek. Toch vormen wij één parochie hoewel de eerlijkheid ook gebiedt om te constateren dat hier en daar onvoldoende wordt beseft dat de parochie groter is dan de eigen locatie. Voorts is er nog een neiging te spreken over de oude Ludger- versus de Pauluskant. Een focus alleen op de eigen positie in de alom aanwezige krimp onderkent onvoldoende de huidige realiteit van kerk en geloof. De volkskerk is voorbij. Wij zijn een keuzekerk geworden. Daarbij hoort het om over de eigen dorpsgrenzen heen te kijken, want we zijn klein in getal en de komende jaren zal de krimp doorzetten. Er is een aantal oorzaken: de doorzettende secularisatie zetten geloof en kerk onder druk. Er heerst een gevoel van wantrouwen van instituten, de focus ligt op individualisering, op verzakelijking met als gevolg een tanende sociale cohesie. Dan zijn er de ergerlijke gebeurtenissen van misbruik. Dit laatste staat volkomen haaks op de blijde boodschap die wij als houvast in het leven willen verkondigen. Tenslotte heeft de coronaperiode de krimp bevorderd. Zelfs trouwe kerkgangers blijven thuis. De leegte in de kerkgebouwen werkt ontmoedigend⁵. Toch: naast het feit dat nogal wat kerkmensen zich inzetten voor de noden dichtbij en veraf, is er ook behoefte zich te verdiepen. Mensen zoeken naar meditatie, yoga en zingevende programma's⁶. Velen zoeken vaak zijdelings of buiten onze traditie⁷. Hoe kunnen wij met onze middelen en talenten via digitale mogelijkheden hierop aansluiten?

Het verleden geeft ons moed

Opstaan in een ogenschijnlijk hopeloze situatie is ook in het verleden gebeurd. De kerkelijke geschiedenis kent tijden waarin het geloof bijna verdwenen leek. Kleine gemeenschappen probeerden het hoofd boven water te houden o.l.v. missionaire voorgangers. Dat was al zo in de tijd van St.-Ludger. In de 14e eeuw ontstond in het oosten van ons huidige land een vernieuwingsbeweging, voor een innerlijk geloofsleven, in eenvoud met broeders en zusters. Het was de Moderne Devotie, die in West-Europa een grote bloei kende o.a. door het boekje met een verzameling spreuken van Thomas à Kempis⁸. In de 16e eeuw leek een eind te komen aan de rooms-katholieke kerk. In de tijd van onderdrukking togen hier kleine groepjes katholieken vanuit de dorpen naar grenskappellen. Philippus Rovenius was apostolisch vicaris van de Hollandse Zending van 1614 tot 1651. Hij woonde o.a. in Groenlo en er zijn straten in Oost-Nederland naar hem genoemd. Rovenius en zijn missionaire

---

⁵ Mens, waar ben je? Door Alain Verheij: Blog 9 januari 2023; kerk, kerkverlating, media: 'Het zingt minder lekker, het is treurig als de kindernevendienst wéér niet nodig blijkt te zijn omdat de jongste bezoeker 47 is, en als de meerderheid van de bezoekers in de kerk zelf een taak heeft in de dienst, kijken ze elkaar ook een beetje aan met de vraag voor wie ze dit hele circus nou eigenlijk weer hebben opgetuigd. Of waarom ze die dure verwarming toch weer hebben aangeslingerd. Een kerkdienst heeft bezoekers nodig, daarmee zeg ik niets controversieels. Blijven die bezoekers weg, dan gaat er iets verloren'.

⁶ Een voorbeeld is het programma 'De Verwondering'. In De verwondering ontvangt Annemiek Schrijver gasten uit verschillende religieuze tradities met uiteenlopende maatschappelijke achtergronden. Elke zondagochtend om 08:25 op NPO 2, wanneer een klein deel van onze parochianen zich opmaken voor de kerkgang.

⁷ O.a. zgn. Engelenkaarten. 'Welke wijsheid hebben de engelen jou vandaag te geven? De Stemmen van de Engelen helpen je op je levenspad en geven je antwoord op vele levensvragen'.

⁸ De navolging van Christus' met de beginzin ; 'Wie mij volgt wandelt niet in duisternis'. Voorbeelden van de Moderne Devotie waren in ons huidig parochiegebied te vinden in het klooster Nazareth bij Bredevoort en in het klooster Engelhuizen in Groenlo.

helpers slaagden erin de katholieke kerk in Nederland te reorganiseren, overeenkomstig de besluiten van de wereldkerk, die in de ontstane situatie een nieuwe koers wilde inslaan. Bij de verheffing van de St.-Calixtuskerk in Groenlo tot basiliek in 2014 werd de wapenspreuk van Rovenius gekozen: 'Fide et Opere'; door geloof en inzet.

In de 19^e eeuw na het herstel van de bisschoppelijke hiërarchie, ontstonden praktisch in elk dorp kerkgebouwen. Het rijke roomse leven werd een vanzelfsprekendheid in een verzuilde samenleving. Wij waren een zeer zelfbewuste volkskerk. Ook missionarissen uit de Oost-Achterhoek trokken erop uit om het geloof te verkondigen⁹. Die tijd is definitief voorbij. De ouderen in onze gemeenschappen echter zitten veelal nog met de gedachtenis aan de volkskerk in hun hoofden en harten. De geschiedenis kan ons wijzen op het belang van de kracht van kleine gemeenschappen, waarin de verschillende gaven een plek verkrijgen. Zonder verwijten aan elkaar over de teleurgang. Wij zijn nog steeds gezegend met toegewijde pastores voor een te groot gebied. Wij beschikken over een parochiebestuur waarin de taken naar de verschillende gaven zijn verdeeld. In de dorpen binnen onze parochie zijn beheercommissies, waarin de leden met hun gaven en aan de hand van een reglement de taken verrichten, zodat de eenheid en de verbinding met elkaar geborgd worden. Er zijn vele gedreven vrijwilligers die in uitvoerende zaken hun gaven, ook met handen en praktische deskundigheden, beschikbaar stellen voor de gemeenschap. Kortom: we vormen één lichaam met leden en hun gaven, hoewel de leeftijdsopbouw van de leden verjonging nodig maakt.

2.2 Onze parochie ook verankerd in de dorpen

Om te komen tot een nieuw beleidsplan zijn vragenlijsten naar de beheercommissies¹⁰ gezonden en zijn bovenstaande woorden in een aantal sessies en in de Advent 2022 door het parochiebestuur gewikt en gewogen. Advent gaat over de hoop op de komst van een kind. Jesaja profeteerde: '..... een kind wordt ons geboren, een zoon wordt ons gegeven. De heerschappij rust op zijn schouders; men noemt hem: Wonder van beleid, Sterke God, Vader voor eeuwig, Vredevorst'.

Deze profeet van de Advent sprak ook: 'Blijf niet staren op wat vroeger was. Ik ga iets nieuws beginnen. Het is al begonnen. Merk je het niet?' (Jes. 43, 18).

Men kan somber zijn in moeilijke situaties en toch hoopvol. Negen maanden voor Kerstmis, op 25 maart, vieren wij Maria Boodschap. De engel die Maria boodschapte zei niet: alles komt goed. Maar hij sprak: 'Vrees niet'.

In onze parochie binnen het aartsbisdom Utrecht is de basiliek van de H. Callixtus in Groenlo het Eucharistisch centrum als een zich ontwikkelend kloppend hart van het ene lichaam. Het is voor de geloofsgemeenschap daar een grote opdracht om dat kloppend hart te zijn.

Daarbij horen gastvrije verbindingen mét en faciliteiten vóór de zusters en broeders van

---

⁹ Voorbeelden hiervan zijn Frans ten Bosch uit Lichtenvoorde en Jan de Vries uit Bredevoort. Beiden vermoord tijdens de troebelen in Belgisch Congo in 1964. Uit een brief van de nog jonge missionaris Jan de Vries uit Bredevoort op zijn missiereis in de Congo; 26 mei 1938: 'Ik lees de H. Mis in een vies kamertje. De christenen zitten bijna op mijn hielen. Maar enfin, de ten Hemel opgestegen Christus was na de consecratie in dat kot evengoed als in de St. Pieter van Rome'

¹⁰ Van de 16 verzonden vragenlijsten met het verzoek deze te behandelen een de beheercommissie kwamen 9 ingevulde lijsten terug. Opmerkelijk is de beoordeling van de contacten tussen het parochiebestuur en de beheercommissies,. Men beoordeelt die voor het merendeel als matig.

andere geloofsgemeenschappen, voor pastorale activiteiten en ontmoetingen. Er is een commissie Eucharistisch Centrum, die zich inzet om dit te verwezenlijken. In de overige geloofsgemeenschappen is een aantal kerken aan de goddelijke eredienst onttrokken of zullen nog een herbestemming verkrijgen. De vraag is dan: Zal de presentie van het geloof in deze plaatsen verdampen? Of zijn er mogelijkheden om naar kansen en spankracht een anker uit te werpen om als kleine geloofsgemeenschap lokaal present te blijven? Het pastoraal beleidsplan geeft hierop een antwoord:

‘Het lokale kerkzijn wordt door de geloofsgemeenschap zelf vorm en inhoud gegeven afhankelijk van de eigen mogelijkheden en wensen, een en ander binnen het kader van het pastorale beleid. Daar waar het locaties zelf lukt om drager te zijn van pastoraat, alleen of in samenwerking met andere locaties, ziet het pastorale team toekomstkansen voor lokale geloofsgemeenschappen. Dit geldt voor alle locaties van de parochie, maar in het bijzonder voor die locaties waarvan het kerkgebouw aan de eredienst wordt onttrokken. Bij het proces van sluiting dient niet alle aandacht te gaan naar het kerkgebouw, maar vooral ook naar de ‘binnenkant van het geloof. Lokaal geloven richt zich op kleine initiatieven en projecten die op lokaal niveau geloofsgetuigenis, onderlinge verbondenheid en diaconale inzet - omzien naar elkaar - bevorderen. Enkele vrijwilligers nemen lokaal initiatief en onderzoeken welk programma hiervoor mogelijk en wenselijk is’.

Als die verankering lukt, en er zijn reeds aanstekelijke voorbeelden, zal de behoefte om het geloof met elkaar te delen, in de eigenheid van het dorp, in stand blijven in verbinding met het Eucharistisch centrum en de pastores. Het parochiebestuur wil waken voor een soort klasseindeling van de status van geloofsgemeenschappen, samenkomsten en activiteiten. Tot op heden limiteert het Pastorale Beleidsplan de lokale vieringen. In het beleid van het parochiebestuur is echter vastgelegd dat ook de locaties gefaciliteerd dienen te blijven, mits men aldaar met enige structuur een geloofsgemeenschap in stand houdt. Concreet houdt dit in dat de gelden van een locatie in principe geormerkt blijven, zonder het geheel uit het oog te verliezen. Een kleine geloofsgemeenschap die naar mogelijkheden en spankracht activiteiten ontwikkeld kan dat in een actie Kerkbalans ook kenbaar maken en zo bijdragen aan de continuïteit van de stoffelijke zaken ter plaatse en in de parochie.

2.3 Aantallen parochianen, deelname aan de HH. Sacramenten¹¹, kerkelijke uitvaarten, kerkbezoeken en vrijwilligers

Aalten St.-Helena

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1	65	70	70	40	35	40
Aantal Kerkgangers	Weekend 2						
Doopsel		5	0	0	0	0	0
Eerste Communie		0	10	7	2	0	1
Vormsel		5	0	0	1	2	2
Huwelijken		0	1	0	1	0	0
Kerkelijke uitvaarten		20	10	14	13	4	5*
Aantal vrijwilligers		217	200	200	190	150	90

¹¹ Het aantal dopen per locatie geeft een enigszins vertekend beeld. Sinds enige jaren werd er gedoopt te Groenlo, Lichtenvoorde, Beltrum, Eibergen, Zieuwent en Winterswijk.

Beltrum: OLV Tenhemelopneming

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1	?	117	92	?	92	
Aantal Kerkgangers	Weekend 2					61	42
Doopsel		6	5	3	2	0	2
Eerste Communie		10	10	8	9	0	5
Vormsel		11	14	0	0	3	0
Huwelijken		0	0	0	0	1	1
Kerkelijke uitvaarten		?	6	9	14	10	9*
Aantal vrijwilligers		174	171	263	168	206	?

Bredevoort: St. Georgius en het H. Hart

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1	25	27	16	?	30	35
Aantal Kerkgangers	Weekend 2			31			
Doopsel		0	0	0	0	0	0
Eerste Communie		0	0	0	0	0	0
Vormsel		0	0	1	0	0	0
Huwelijken		0	0	0	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		1	2	0	2	2	2*
Aantal vrijwilligers		41	33	31	30	20	30

Eibergen: St.-Mattheüs

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1		32	28		28	48
Aantal Kerkgangers	Weekend 2		87	36			20
Doopsel		6	2	0	2	0	2
Eerste Communie		7	3	0	0	2	2
Vormsel		3	1	2	0	3	0
Huwelijken		0	0	0	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		?	5	7	13	8	8*
Aantal vrijwilligers		266	236	110	62	122	?

Groenlo: St.-Calixtus

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1	?	?	135	?	87	103
Aantal Kerkgangers	Weekend 2	?	?	173	?	110	97
Doopsel		12	13	14	10	10	1
Eerste Communie		24	21	21	10	7	4
Vormsel		16	5	5	0	2	2
Huwelijken		3	1	0	1	0	0
Kerkelijke uitvaarten		?	21	23	24	24	24*
Aantal vrijwilligers		308	299	264	185	?	?

Harreveld: St.-Agatha

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1		22	13	80	?	25
Aantal Kerkgangers	Weekend 2	55					
Doopsel		0	0	0	0	0	0
Eerste Communie		5	0	0	2	0	0
Vormsel		0	0	0	0	0	0
Huwelijken		0	0	0	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		5	7	3	2	4	4*
Aantal vrijwilligers		58	76	70	72	66	65

Lichtenvoorde: St.-Bonifatius en St.-Ludgerus

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1	172	161	113	?	75	79
Aantal Kerkgangers	Weekend 2	127	122		?	71	62
Doopsel		16	7	13	7	0	9
Eerste Communie		31	29	13	13	13	4
Vormsel		11	10	2	3	5	1
Huwelijken		1	0	0	1	0	0
Kerkelijke uitvaarten		37	36	32	27	23	22*
Aantal vrijwilligers		276	310	295	282	175	247 ¹²

Lievelde: Christus Koning

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1	?	24	41	?	?	28
Aantal Kerkgangers	Weekend 2			52			0
Doopsel		2	0	0	0	0	0
Eerste Communie		5	5	0	2	2	2
Vormsel		7	2	4	0	1	1
Huwelijken		0	0	0	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		?	4	3	6	2	4*
Aantal vrijwilligers		173	168	168	165	122	?

Mariënveld: Onze Lieve Vrouw van Lourdes

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1	42		19	45	35	?
Aantal Kerkgangers	Weekend 2	53	25				
Doopsel		2	0	2	1	0	0
Eerste Communie		9	0	0	0	0	0
Vormsel		1	2	0	0	0	0
Huwelijken		0	0	0	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		7	7	5	4	5	3*
Aantal vrijwilligers		65	60	60	60	66	50

¹² Het is de vraag of deze opgave vanuit Lichtenvoorde juist is.

Meddo: St.-Jan de Doper

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1	71	36	53	50	35	?
Aantal Kerkgangers	Weekend 2	65	57				
Doopsel		1	0	0	0	0	0
Eerste Communie		0	5	0	0	1	0
Vormsel		2	0	0	0	0	0
Huwelijken		0	1	0	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		5	3	5	3	1	1*
Aantal vrijwilligers		92	120	115	110	100	85

Neede: St.-Caecilia

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1		?	46	?	57	?
Aantal Kerkgangers	Weekend 2		46	0			
Doopsel		0	3	0	0	0	0
Eerste Communie		9	4	2	8	0	3
Vormsel		1	5	4	0	4	0
Huwelijken		0	0	0	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		6	6	11	8	4	2*
Aantal vrijwilligers		158	171	105	103	75	?

Rekken: HH. Martelaren van Gorcum

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1	?	26		?	?	?
Aantal Kerkgangers	Weekend 2	?	33	35			
Doopsel		0	0	0	0	0	0
Eerste Communie		3	0	0	1	0	0
Vormsel		6	0	2	0	0	0
Huwelijken		0	0	0	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		3	3	3	6	2	3*
Aantal vrijwilligers		90	85	83	45		?

Rietmolen: St.-Caecilia

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1		61	65	?	?	?
Aantal Kerkgangers	Weekend 2		0	?			
Doopsel		6	3	4	0	0	0
Eerste Communie		19	3	9	0	0	0
Vormsel		5	10	0	0	0	0
Huwelijken		0	0	0	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		?	2	7	9	5	5*
Aantal vrijwilligers		104	100	104	10	?	?

Vragender: St.-Antonius van Padua

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1			15	40	?	?
Aantal Kerkgangers	Weekend 2	18	35				
Doopsel		0	0	0	0	0	0
Eerste Communie		0	4	1	3	0	0
Vormsel		4	1	1	0	0	0
Huwelijken		0	0	0	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		1	5	6	4	2	1*
Aantal vrijwilligers		130	130	125	120	120	120

Winterswijk: St.-Jacobus

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1	41		59	?	34	?
Aantal Kerkgangers	Weekend 2		39			16	
Doopsel		7	5	0	0	0	6
Eerste Communie		10	13	7	6	3	7
Vormsel		2	6	4	7	0	1
Huwelijken		1	1	1	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		22	19	9	7	15	13*
Aantal vrijwilligers		131	131	125	121	107	121

Zieuwent: St.-Werenfridus

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal kerkgangers	Weekend 1	75	100	78	?	70	
Aantal Kerkgangers	Weekend 2	100	70			50	60
Doopsel		4	0	8	3	0	0
Eerste Communie		10	0	0	9	0	0
Vormsel		2	1	1	0	0	0
Huwelijken		1	2	1	0	0	0
Kerkelijke uitvaarten		12	10	8	8	12	10*
Aantal vrijwilligers		200	200	150	130	125	130

* Kerkelijke uitvaarten t/m 15 nov. 2022

De deelname aan het kerkelijk leven in de geloofsgemeenschappen laat een eenduidig beeld zien. Er zijn gelukkig aanzienlijke aantallen vrijwilligers actief. Wij kunnen echter stellen dat deze groep overwegend bestaat uit 65-plussers. Op de kerklocaties staat het aantal bezoekers aan de eredienst in geen verhouding tot de grootte van het kerkgebouw. Op locaties zonder kerkgebouw worden veelal één keer per maand een gebedsdienst gehouden. Op twee locaties (Aalten en Bredevoort) waar deze diensten in een structureel rooster zijn opgenomen verschilt het aantal bezoekers nauwelijks van het aantal toen het kerkgebouw nog in gebruik was. Sacramenten vormen wezenlijke ankers in het geloofsleven. De getoonde cijfers laten een daling zien. Van de toediening van het H. Sacrament der zieken zijn geen gegevens. De daling van het aantal kerkelijke uitvaarten is vóór 2017 al ingezet. Te

constateren is dat er thans op sommige locaties sprake is van enige stabilisatie. Op andere zet de daling door. Hierbij de aantallen van vier jaren in de oude parochie St.-Ludger ter vergelijking. Men kan aannemen dat dezelfde tendens aanwezig was in de oude St.-Paulusparochie.

in 2002: aantal kerkelijke uitvaarten: 184

In 2010: aantal kerkelijke uitvaarten: 151

In 2015: aantal kerkelijke uitvaarten: 115

In 2017: aantal kerkelijke uitvaarten: 110

2.4 Financiën

2.4.1 Vermogensbeheer

Het vermogen van de parochie bestaat uit:

* rekeningcourant saldi, spaarrekeningen en deposito's.

* Beleggingen bij het Vermogens Fonds Aartsbisdom Utrecht (VAU).

* Onroerende goederen bestaande uit landerijen, woningen en gebouwen

De verdeling thans is respectievelijk 20%, 25% en 55% .

Door deze verdeling is sprake van een voldoende risicospreiding. Uit de verdeling zijn ook de looptijden te herleiden van kort, middellang en lang. M.a.w. het vermogen van de parochie is belegd met een defensief risicoprofiel.

De belegging bij het VAU worden beheerd door de hiervoor in het leven geroepen beleggingscommissie. Het beleggingsprofiel van dit beleggingsfonds is defensief en vooral geënt op vastrentende waarden. Daarnaast is er bij de Rabobank een belegging vermogensbeheer, door de bank zelfstandig uit te voeren. Twee keer per jaar is er een mondeling verslag met schriftelijke vastlegging van de beleggingen en het rendement. Het onroerend goed van alle kerken, pastorieën, verpachte landerijen, winkelpanden/woonhuizen wordt omwille van de continuïteit beheerd door twee aangestelde deskundige vrijwilligers, die het beheer uitvoeren met advisering van bureau 'Boerman Kreek' te Steenderen en bureau 'Kantoor der kerkelijke goederen' te Amersfoort (KKG). Het parochiebestuur heeft bij dit beheer de eindverantwoordelijkheid. Kerken en pastorieën, bewoond door geestelijken worden niet geactiveerd. Het overige onroerend goed wordt gewaardeerd op 60% van de WOZ waarde. Landerijen op 20 tot 25 keer van de pachtopbrengst, conform de richtlijnen van het Aartsbisdom.

2.4.2 Vermogen toebedeeld aan locaties en totaal

	2020	2021	2022
Aalten	596.053	631.174	845.000 *
Beltrum	409.160	435.491	455.000
Bredevoort	416.270	597.447	595.000
Eibergen	570.510	709.540	610.000
Groenlo	788.687	937.496	1.375.000 **
Harreveld	722.140	769.429	800.000 ***
Lichtenvoorde	-/- 80.957	-/- 72.538	-/- 80.000
Lievelede	217.547	219.300	200.000
Mariënvelde	389.299	387.682	380.000
Meddo	501.856	534.524	635.000****

Neede	274.546	308.357	310.000
Rekken	48.195	46.173	40.000*****
Rietmolen	483.725	527.982	520.000
Vragender	617.345	621.835	610.000
Winterswijk	1.289.090	1.345.453	1.355.000
Zieuwent	535.865	416.996	380.000
Totaal van de parochie	7.779.231	8.416.341	9.030.000

*Verkoop kerk. **Overdracht pastorie € 410.000. *** Verkoop onroerend goed; boekwaarde € 35.000. ****Verkoop kerk en pastorie. *****Verkocht vóór 2021

2.4.3 Voorzieningen groot onderhoud per locatie met en zonder gebouwen en totaal

	2020	2021	2022
Aalten	46.627	46.627	0
Beltrum	51.000	61.862	72.000
Bredevoort	2.889	0	0
Eibergen	137.650	143.892	90.000
Groenlo	20.619	0	0
Harreveld	89.203	100.441	0
Lichtenvoorde	334.929	334.923	330.000
Lievelede	34.526	34.526	34.500
Mariënvelde	17.319	32.149	42.000
Meddo	13.824	13.824	0
Neede	160.993	160.993	161.000
Rekken	67.500	0	0
Rietmolen	19.201	0	0
Vragender	0	0	0
Winterswijk	243.992	243.992	200.000
Zieuwent	196.749	227.542	240.000
Totaal van de parochie	1.437.021	1.400.771	1.169.500

2.4.4 Voorzieningen parochiële begraafplaatsen en totaal

	2020	2021	2022
Aalten	0	0	0
Beltrum	83.610	100.798	95.000
Bredevoort	0	0	0
Eibergen	65.825	64.797	64.000
Groenlo	0	0	0
Harreveld	149.909	139.519	140.000
Lichtenvoorde	0	0	0
Lievelede	191.218	192.015	192.000
Mariënvelde	12.216	12.216	12.216
Meddo	70.446	69.282	68.000
Neede	48.532	48.155	48.000
Rekken	20.928	20.282	20.000
Rietmolen	49.681	49.016	49.000
Vragender	10.000	10.000	10.000

Winterswijk	238.586	238.086	210.000
Zieuwent	224.708	224.708	225.000
Totaal van de parochie	1.165.659	1.168.874	1.133.216

2.4.5 Baten en lasten exploitatie per locaties en totaal in de Parochie Aalten

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige	Totaal	.	
2020	53.153	14.594	0	67.748		
2021	38.919	13.998	0	52.917		
Prognose 2022	25.000	17.000	234.939*	276.939		
Prognose 2023	15.000	20.000	0	35.000		
Prognose 2024	14.000	26.000	0	40.000		
Prognose 2025	13.000	30.000	0	43.000		
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	21.068	8.680	43.907	15.597		-/- 21.504
2021	17.131	7.173	6.276	10.553		11.782
Prognose 2022	15.120	0	3.780	8.400		291.639
Prognose 2023	12.600	0	4.763	8.000		9.637
Prognose 2024	14.400	0	3.600	5.000		17.000
Prognose 2025	15.480	0	3.900	5.000		18.620

* Verkoop van de pastorie.

Beltrum

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige	Totaal	.	
2020	86.235	26.652	5.003	119.891		
2021	85.169	30.068	7.331	122.566		
Prognose 2022	85.000	30.000	6.000	121.000		
Prognose 2023	83.000	33.000	5.000	121.000		
Prognose 2024	80.000	35.000	5.000	120.000		
Prognose 2025	79.000	37.000	6.000	122.000		
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-

2020	37.450	28.348	11.250	24.479	101.527	18.364
2021	37.336	36.982	11.100	24.846	110.264	12.301
Prognose 2022	41.400	49.800	10.350	22.000	123.550	-/- 2.550
Prognose 2023	41.760	45.796	10.440	20.000	117.996	3.004
Prognose 2024	41.400	40.000	10.350	20.000	111.750	8.250
Prognose 2025	41.760	37.500	7.133	18.000	104.393	17.607

Bredevoort

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige		Totaal	.
2020	11.179	18.280	0		29.460	
2021	7.549	12.221	0		19.771	
Prognose 2022	6.000	12.000	0		18.000	
Prognose 2023	2.500	14.000	0		16.500	
Prognose 2024	2.000	15.000	0		17.000	
Prognose 2025	2.000	16.000	0		18.000	
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	11.104	21.302	3.198	4.286	39.890	-/- 10.429
2021	6.963	3.271	2.902	5.781	18.917	-/- 16.146
Prognose 2022	6.000	0	1.620	5.000	12.620	5.380
Prognose 2023	5.940	0	1.530	5.000	12.470	3.930
Prognose 2024	6.120	0	1.530	4.000	11.650	5.350
Prognose 2025	6.480	0	1.620	4.000	12.100	5.900

Eibergen

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige		Totaal	.
2020	50.915	16.846	7.281		75.042	
2021	49.216	158.365*	8.418		215.999	
Prognose 2022	48.700	16.000	8.000		72.700	
Prognose 2023	40.000	18.000	8.000		66.000	
Prognose 2024	25.000	20.000	7.500		52.500	

Prognose 2025	10.000	22.000	7.000		39.000	
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	46.873	18.843	8.983	12.878	87.577	-/- 12.534
2021	77.135	17.175	8.796	13.999	117.165	98.894
Prognose 2022	27.000	16.800	4.383	12.600	60.783	11.917
Prognose 2023	14.400	16.000	3.600	9.800	43.800	22.200
Prognose 2024	9.000	8.000	22.500	9.000	48.500	4.000
Prognose 2025	7.200	0	1.800	8.500	17.500	21.500

* Verkoop effectenportefeuille

Groenlo

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige		Totaal	.
2020	147.694	49.554	0		197.248	
2021	142.179	131.296*	0		273.475	
Prognose 2022	140.000	40.100	0		180.100	
Prognose 2023	135.000	40.000	0		175.000	
Prognose 2024	130.000	40.000	0		170.000	
Prognose 2025	125.000	42.000	0		167.000	
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	120.452	48.107	25.036	24.664	240.507	-/- 43.258
2021	105.124	54.039	22.728	36.368	218.259	55.216
Prognose 2022	64.836	60.000	17.750	35.000	177.586	2.514
Prognose 2023	63.000	61.000	15.750	40.000	179.750	-/- 4.750
Prognose 2024	61.200	53.000	15.300	37.000	166.500	3.500
Prognose 2025	55.000	48.000	15.030	35.000	153.030	13.970

* Verkoop effectenportefeuille

Harreveld

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige		Totaal	.
2020	21.155	39.744	-/- 9.343		51.556	
2021	17.990	41.414	21.350		80.754	

Prognose 2022	17.000	41.000	20.000		78.000	
Prognose 2023	7.500	19.000	18.000		44.500	
Prognose 2024	7.000	19.000	16.000		42.000	
Prognose 2025	7.000	19.000	14.000		40.000	
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	3.727	87.653	7.017	35.301	133.698	-/- 82.141
2021	23.356	29.857	5.805	18.232	77.250	3.505
Prognose 2022	28.080	28.000	7.020	17.500	80.600	-/- 2.600
Prognose 2023	16.020	0	40.905	4.000	60.925	-/- 16.425
Prognose 2024	15.120	0	3.780	4.000	22.900	19.100
Prognose 2025	14.400	0	3.600	4.000	22.000	18.000

Lichtenvoorde

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige	Totaal	.	
2020	120.960	0	0	120.960		
2021	122.476	351	0	122.827		
Prognose 2022	115.000	0	60.000	175.000		
Prognose 2023	110.000	5.000	20.000	135.000		
Prognose 2024	105.000	6.000	0	111.000		
Prognose 2025	100.000	7.000	0	107.000		
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	60.234	20.713	17.705	33.611	132.263	-/- 11.303
2021	65.405	17.386	12.672	18.947	114.410	8.417
Prognose 2022	63.400	20.000	10.350	17.000	110.750	64.250
Prognose 2023	63.000	28.000	10.350	16.000	111.735	23.265
Prognose 2024	59.960	30.000	10.000	15.000	114.960	-/- 3.960
Prognose 2025	58.520	30.000	9.630	15.000	113.150	-/- 6.150

Lievelde

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige		Totaal	.
2020	19.339	3.267	11.253		33.859	
2021	4.977	94.378*	0		99.355	
Prognose 2022	5.000	3.200	6.000		14.200	
Prognose 2023	5.000	3.500	245.500**		254.000	
Prognose 2024	2.500	6.000	10.000		18.500	
Prognose 2025	2.500	8.000	9.500		20.000	
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	17.872	20.115	28.512	-/- 273	66.226	-/- 32.366
2021	35.978	15.732	3.780	68.407	123.897	-/- 24.541
Prognose 2022	5.112	17.500	1.278	10.000	33.890	-/- 19.690
Prognose 2023	5.040	10.000	26.910	0	41.950	212.050
Prognose 2024	4.860	0	1.215	0	6.075	10.575
Prognose 2025	5.400	0	1.350	0	6.750	13.250

* Verkoop effectenportefeuille ** De te verwachten verkoop van de kerk

Mariënvelde

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige		Totaal	.
2020	15.659	6.450	7.205		29.314	
2021	14.898	7.777	3.662		26.338	
Prognose 2022	14.200	7.000	5.000		26.200	
Prognose 2023	13.800	6.500	5.000		25.300	
Prognose 2024	13.000	6.000	4.500		23.500	
Prognose 2025	12.500	6.000	4.500		23.000	
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	5.773	21.433	3.486	8.778	39.470	-/- 10.155
2021	7.285	17.097	2.744	4.430	31.556	-/- 5.217
Prognose 2022	9.432	20.000	2.358	4.200	35.990	-/- 8.796
Prognose	9.108	22.000	2.277	4.000	37.385	-/- 12.085

2023						
Prognose 2024	8.460	17.000	2.115	3.500	31.075	-/- 7.575
Prognose 2025	8.280	17.000	2.070	3.000	30.350	-/- 7.350

Meddo

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige		Totaal	.
2020	29.858	14.680	8.689		53.227	
2021	28.860	14.451	9.103		52.414	
Prognose 2022	20.000	7.500	288.356*		315.856	
Prognose 2023	10.000	0	15.000		25.000	
Prognose 2024	8.000	0	15.000		23.000	
Prognose 2025	7.500	0	14.500		22.000	
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	5.773	21.493	6.619	12.362	46.247	6.980
2021	7.285	17.097	4.769	9.562	38.713	13.703
Prognose 2022	13.140	12.000	30.100	6.000	61.240	254.616
Prognose 2023	6.840	0	1.710	3.000	11.550	13.450
Prognose 2024	6.120	0	1.530	3.000	10.650	12.350
Prognose 2025	5.760	0	1.440	2.500	9.700	13.300

* Verkoop van de kerk en pastorie

Neede

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige		Totaal	.
2020	49.150	9.826	3.296		62.274	
2021	40.019	19.907	9.739		69.666	
Prognose 2022	35.000	9.800	3.200		48.000	
Prognose 2023	30.000	9.000	3.000		42.000	
Prognose 2024	25.000	10.000	2.800		37.800	
Prognose 2025	22.000	11.000	2.500		35.500	

LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	30.602	24.482	6.020	6.225	67.329	-/- 5.055
2021	27.997	18.939	5.940	4.278	57.154	12.512
Prognose 2022	17.280	16.000	4.320	6.000	43.600	4.400
Prognose 2023	15.120	20.000	3.780	5.800	44.700	-/- 2.700
Prognose 2024	13.608	18.000	3.402	5.400	40.410	-/- 2.610
Prognose 2025	12.780	17.000	3.195	4.000	36.975	-/- 1.475

Rekken

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige	Totaal	.	
2020	17.004	404	3.887	21.295		
2021	9.222	1.289	4.206	14.717		
Prognose 2022	8.000	400	4.000	12.400		
Prognose 2023	7.500	400	3.800	11.700		
Prognose 2024	7.000	400	3.600	11.000		
Prognose 2025	6.500	400	3.400	10.300		
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	10.338	39.662	16.913	5.258	72.171	-/- 50.875
2021	6.236	10.163	1.980	5.758	24.137	-/- 9.419
Prognose 2022	4.464	0	1.116	4.500	10.080	2.320
Prognose 2023	4.212	0	1.053	4.000	9.265	2.435
Prognose 2024	3.960	0	990	3.500	8.450	2.550
Prognose 2025	3.708	0	927	3.000	7.635	2.665

Rietmolen

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige	Totaal	.
2020	25.479	16.331	5.279	47.090	
2021	8.494	18.217	9.630	36.342	
Prognose 2022	7.000	18.000	7.500	32.500	
Prognose	6.500	18.500	7.000	32.000	

2023						
Prognose 2024	3.000	19.000	6.500		28.500	
Prognose 2025	2.500	20.000	6.000		28.500	
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	22.211	5.234	5.320	14.738	47.503	-/- 412
2021	9.039	15.870	4.548	3.876	33.333	3.009
Prognose 2022	11.700	7.500	2.925	3.500	25.625	6.875
Prognose 2023	11.520	6.000	2.880	3.400	23.800	8.200
Prognose 2024	10.260	0	2.565	1.900	14.725	13.775
Prognose 2025	10.260	0	2.565	1.800	14.625	13.875

Vragender

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige	Totaal	.	
2020	22.098	16.161	428.780*	467.039		
2021	14.672	12.568	3.875	31.115		
Prognose 2022	12.000	6.000	3.500	21.500		
Prognose 2023	7.000	6.750	3.000	16.750		
Prognose 2024	6.500	8.000	2.500	17.000		
Prognose 2025	6.000	9.000	2.000	17.000		
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	16.926	-/- 16.209	4.872	13.292	18.881	448.158
2021	8.989	7.286	4.596	11.755	32.626	-/- 1.509
Prognose 2022	7.740	0	1.935	5.750	15.425	6.075
Prognose 2023	6.030	0	1.507	6.000	13.537	3.213
Prognose 2024	6.120	0	1.530	6.250	13.900	3.100
Prognose 2025	6.120	0	1.530	6.000	13.650	3.350

* Verkoop van de kerk en pastorie

Winterswijk

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige		Totaal	.
2020	68.876	83.892	32.874		185.642	
2021	65.499	83.505	32.967		181.971	
Prognose 2022	60.500	83.000	32.900		176.400	
Prognose 2023	50.000	85.000	33.200		168.200	
Prognose 2024	48.000	90.000	35.000		173.000	
Prognose 2025	24.000	92.500	38.000		154.500	
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	60.461	50.986	14.270	44.508	170.225	15.417
2021	48.938	43.988	14.420	41.503	149.849	32.122
Prognose 2022	63.504	48.000	15.876	40.000	167.380	9.020
Prognose 2023	60.552	55.000	15.138	38.000	168.690	-/- 490
Prognose 2024	62.280	50.000	15.570	38.000	165.850	7.150
Prognose 2025	55.620	43.000	13.905	30.000	142.525	11.975

Zieuwent

BATEN	Kerkbalans Collecten	Bezittingen	Overige		Totaal	.
2020	31.482	35.927	268.277		335.686	
2021	43.848	37.130	12.300		93.278	
Prognose 2022	42.500	33.000	10.000	187.109*	272.609	
Prognose 2023	40.000	41.000	9.000		90.000	
Prognose 2024	38.000	43.000	8.500		89.500	
Prognose 2025	36.000	46.000	8.000		90.000	
LASTEN	Bijdrage salarissen	Kosten On. goed en Energie	Afdrachten bisdom	Overige	Totaal	Exploitatie +/-
2020	37.105	34.572	6.390	283.851	361.918	-/- 26.232
2021	36.369	77.638	9.064	63.024	186.095	-/- 92.817
Prognose 2022	38.000	67.000	7.695	21.000	133.695	139.000
Prognose	30.240	60.000	7.560	19.000	116.810	-/- 26.810

2023						
Prognose 2024	30.060	58.000	7.517	18.500	114.077	-/- 24.577
Prognose 2025	30.240	54.000	7.560	18.000	109.000	-/- 19.000

* Verkoop van de pastorie

Exploitatie totaal van de parochie, inclusief de geplande werkzaamheden MJOP Groot Onderhoud onder supervisie van Bureau Boerman Kreek

Lasten	2021	2022	Begroot 2023	Prognose 24	Prognose 2025
Kosten onroerend goed	422.979	445.166	566.850	324.000	336.500
Kosten personen loondienst	289.976	264.620	307.000	278.108	273.040
Kosten pers. niet in loondienst	50.073	50.000	50.000	50.000	50.000
Kosten eredienst	104.743	90.000	81.500	*	Idem*
Kosten pastoraat	52.962	52.000	52.500	*	Idem*
Verpl. en vrijw. bijdragen	139.563	140.000	183.605	100.909 * hier samen	74.233 * Idem
Begraafplaatsen kosten	47.860	58.000	68.900	**	** Idem
Beheerkosten	196.966	175.000	170.500	168.650 ** hier samen	149.000 ** Idem
Incidentele lasten	273.855	121.000	926.000	-	-
Totaal lasten	1.578.795	1.395.786	2.406.855	831.667	882.773
Baten					
Bijdragen parochianen	695.325	625.000	567.500	504.000	447.280
Functionele inkomsten					
Begraafplaatsen baten	122.584	115.000	112.500	89.800	109.000
Incidentele baten	415.001	642.404	2.490.000	-	-
Totaal baten	1.232.910	1.382.404	3.170.000	593.800	556.280
Saldo exploitatie	- 345.885	+ 13.382	+ 763.145	-/- 237.867	-/- 326.493
Finan. baten en lasten					
Opbrengsten bezittingen/beleg.	683.641	213.000	289.000	324.000	345.500
Finan. lasten	16.210	17.000	17.000	-	-
Saldo Fin, baten en lasten	667.431	196.000	272.000	324.000	345.000
Resultaat	321.546	209.382	1.035.145	86.133	18.507

In dit exploitatieoverzicht is rekening gehouden met de herbestemmingen van de kerken in Aalten, Bredevoort, Harreveld, Lievelede, Meddo, Rekken en Vragender. Nog niet met die kerken die in dit Beleids- en Gebouwenplan op de nominatie staan te worden onttrokken aan de goddelijke eredienst.

De exploitatie is exclusief de kosten van de Centrale Administratie.

Exploitatie totaal van de parochie met correctie van de incidentele baten minus de lasten

	2021	2022	2023	2024	2025
Incid. Baten minus Incid. Lasten	141.146	521.404	1.564.000	-	-
Gecorrigeerd resultaat	-/- 180.400	-/- 312.022	-/- 528.855	86.133	18.507

2.4.6 Conclusies

Onze parochie is een solvabele entiteit. Wel staat onze exploitatie, zodra de incidentele baten en lasten worden geëlimineerd, sterk onder druk. Echter de opbrengsten uit bezittingen en beleggingen zijn laag aangehouden. Dit in verband met de te verwachten koers en rente ontwikkelingen 2023, veroorzaakt door een ongewisse toekomst met inflatie, de energiecrisis en de oorlog in de Oekraïne. Ook de fors begrote energiekosten vormen een belangrijk negatief onderdeel in onze exploitatie. Onze parochie dient het beleid voor te zetten om bepaald onroerend goed af te stoten. Bij verkoop van onroerend goed (kerken en pastorieën) zullen immers de onderhoudskosten dalen en uit de opbrengsten kunnen extra gelden worden gegenereerd. Die verkoop klemt des te meer omdat er op termijn ook plannen zijn dat eigenaren van huurhuizen (en dat zijn onze pastorieën) duurzaamheidsmaatregelen dienen te nemen. Deze te verrichten investeringen wegen dan niet op tegen de huurinkomsten. De tabellen van de baten en lasten en de exploitatie totaal van de parochie, met correctie van de incidentele baten minus de lasten, spreken dus voor zich. Het is de visie van het parochiebestuur dat de opbrengsten uit bezittingen, w.o. de van de beleggingen, de daling in de opbrengsten van parochianen moeten opvangen om zo vanaf 2024 zwarte cijfers te kunnen schrijven.

De parochie zal dus wat de gebouwen betreft een beleid dienen te voeren op het terugdringen van de vaste kosten. Het afstoten van kerkelijke gebouwen zal hieraan een grote bijdrage moeten leveren. Voor de continuïteit op de middellange en lange termijn is dit een voorwaarde. De in dit beleidsplan genoemde cijfers van de 16 afzonderlijke locaties zijn opgenomen om te inventariseren, maar vormen geen uitgangspunt voor beleid. Hiervoor zijn de jaarcijfers van de parochie als geheel leidend.

3. Naar de dag van morgen

3.1 Moed en vertrouwen

In de contacten met de beheercommissies en andere vrijwilligers klinken soms geluiden van boosheid, verwijten over hoe het allemaal zover is gekomen en moedeloosheid. Ook vreest men dat in een dorp waar de kerk aan de goddelijke eredienst is onttrokken, de geloofsgemeenschap volledig zal verdampen en dat de instelling van een Eucharistisch

centrum geen oplossing is. Begrijpelijk, maar deze gedachten zijn geen basis om in deze tijd van krimp andere wegen te bewandelen. Het onderkennen van de realiteit en de overtuiging dat wij, kleiner in getal, ook nu nog een gemeenschap zijn met vele gaven, één Geest, met vele leden, één lichaam, kan nieuw elan voortbrengen. Daarbij kunnen de voorbeelden uit de geschiedenis van onze kerk, zoals in hoofdstuk 2.1 is verwoord ons moed en vertrouwen geven. Onze verre voorouders met hun voorgangers stonden voor een soortgelijke opgave.

3.2 Toekomstvisie

Overwegende de huidige situatie, te weten de getalsmatige deelname aan het geloofsleven en de overzichten van de financiën, daarbij gevoegd de dienstbaarheid aan het Pastorale Beleidsplan 'Verbonden in Christus 2021-2025, waarin de pastores het kernprogramma, de zorg voor pastorale lokale nabijheid en ontmoetingen van en tussen parochianen én het pastoraal ondernemerschap verwoorden, ziet het parochiebestuur voor de toekomst het volgende beeld:

- a. Er is één goed gefaciliteerd en gastvrij Eucharistisch centrum te Groenlo, als kloppend hart van de parochie.
- b. Aan het eind van de beleidsperiode zijn er in de parochie hooguit 3 à 4 kerklocaties, Inclusief het Eucharistisch centrum.
- c. In de dorpen met of zonder kerkgebouw zijn kleine gestructureerde geloofsgemeenschappen die naar vermogen, span- en draagkracht de plaatselijke presentie van ons geloof laten zien, horen en voelen. Zij werken o.l.v. een plaatselijke beheercommissie, waarvan de leden zijn benoemd door het parochiebestuur. Geoordeelde gelden kunnen worden ingezet in afstemming met het parochiebestuur en de pastores.
- d. Het beheer van de financiën wordt omwille van de zeer belastende taakomvang voor een penningmeester en de grote kosten bij de huidige decentrale opzet omgevormd naar een meer centraal beheer.
- e. Opbrengsten uit de verkoop van gebouwen worden in verantwoorde beleggingsfondsen belegd teneinde de geprognosticeerde afname in bijdragen van parochianen op te kunnen vangen.

3.3 De taken van het parochiebestuur en de beheercommissies

Het parochiebestuur verricht zijn taken aan de hand van het Algemeen Reglement voor het Bestuur van een parochie van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland. In **bijlage 2** zijn deze taken samengevat.

Commissies en werkgroepen

Het parochiebestuur kan commissies en werkgroepen in het leven roepen. Een commissie kan als gedelegeerde een gedeelte van de taak van het parochiebestuur uitoefenen. De commissies zijn daarbij gebonden aan de opdracht en uiteraard ook aan de regels en taken, die voor het parochiebestuur zelf gelden. In onze parochie zijn de volgende commissies: de lokale beheercommissies; de financiële commissie; de commissie herbestemming kerken, pastorieën en ander onroerend goed; de Commissie pachten, huren en verzekeringen; de commissie communicatie; de commissie groot onderhoud van de gebouwen en tenslotte de

commissie pastorale coördinatie. Zowel commissies als werkgroepen, uitgezonderd de commissie pastorale coördinatie, functioneren onder verantwoordelijkheid van het parochiebestuur.

De beheercommissies

In het reglement op de beheercommissies is op 27 februari 2021 vastgesteld. De lokale beheercommissies zijn belangrijke organen in de communicatie over het door het parochiebestuur vastgestelde beleid en de uitvoering ervan. Zowel het Pastorale als dit Bestuurlijke Beleids- en Gebouwenplan benadrukken het belang van een plaatselijke geloofsgemeenschap. De aanstelling van een beheercommissie is daarvoor noodzakelijk en dat kan eventueel ook voor samenwerkende locaties. De vrijwilligers op de afzonderlijke locatie onderzoeken welk haalbaar programma van presentie ter plaatse wenselijk en mogelijk is. Zijn sommige ondersteunende en uitvoerende taken door de locatie ten behoeve van het parochiebestuur niet meer mogelijk, dan wordt de beheercommissie ontlast door deze centraal uit te voeren. Is echter geen enkele uitvoering van taken meer mogelijk, dan is er niet langer sprake van een lokale geloofsgemeenschap.

De leden, met uitzondering van de pastoraal coördinator, worden benoemd door het parochiebestuur voor een termijn van vier jaar. Hierna kan de benoeming eenmalig met nog vier jaar verlengd worden. De pastoraal coördinator wordt op voordracht van de beheercommissie benoemd door het pastorale team.

Binnen de beheercommissie zijn er minimaal vier functies, die door vier verschillende leden worden behartigd: voorzitter, secretaris, kassier en pastoraal coördinator. Eventuele overige leden worden aangeduid als lid (met eventueel een bepaald aandachtsgebied). De beheercommissie bepaalt zelf de functies van voorzitter, kassier en secretaris en verdeelt verder intern de taken, eventueel ook onder de leden van een beperkt lokaal secretariaat, behalve die van pastoraal coördinator. De kassiersfunctie wordt verricht volgens het systeem op parochieel niveau vastgesteld.

Tenminste één keer per jaar vindt overleg plaats tussen een delegatie van het parochiebestuur en een delegatie van de beheercommissies. Daarvoor is een natuurlijk moment in de financiële beleidscyclus van het parochiebestuur aan te bevelen.

De taken van een beheercommissie

- a. de pastoor, andere priester(s), diaken(s) en pastoraal werker(s) te adviseren over het pastoraal beleid;
- b. samen met de pastoor, andere priester(s), diaken(s) en pastoraal werkers het eigen aandeel, dat de christengelovigen in de zending van de kerk hebben, te erkennen en te bevorderen;
- c. in een nadere afstemming met het parochiebestuur de presentie van de lokale geloofsgemeenschap te bevorderen als onderdeel van de parochie.

Zie als bijlage 3: het organogram van de parochie HH. Paulus en Ludger

3.4 Visie op besturen: vele gaven, één Geest, vele leden, één lichaam

Het parochiebestuur bestuurt op hoofdzaken en maakt het mogelijk

- dat het Eucharistisch centrum goed geoutilleerd wordt, dat in de dorpen geloofsgemeenschappen present kunnen blijven,
- dat het een goede werkgever is die het welbevinden van de medewerkers in loondienst bewaakt, eveneens van de vrijwilligers,
- dat de communicatie met de leden open, transparant en periodiek is, dat de geloofsgemeenschappen worden bemoedigd te groeien in geloof en activiteiten,
- dat de gewijde begraafplaatsen goed worden beheerd met in achtneming van de veranderingen in het gebruik.

In het bestuur zijn de portefeuilles onder de bestuursleden verdeeld, te weten: voorzitter, vicevoorzitter, secretaris, penningmeester, personeel en vrijwilligers, begraafplaatsen en tevens stafmedewerker, communicatie en gemeenschappen. Het parochiebestuur is aldus een beleidsmatig bestuur, niet op afstand maar innerlijk en gemotiveerd verbonden met het werkveld in de Oost-Achterhoek. Er zijn immers vele gaven in één Geest, met vele leden van één lichaam, ten dienste van het pastoraat voor de kerntaken, pastorale nabijheid en innovatief handelen.

Het bestuur heeft daarbij als visie, dat dat wat ter plaatse kan worden uitgevoerd, gebeurt op de locatie, tenzij dit gepaard gaat tegen onacceptabele kosten. Dit subsidiariteitsbeginsel kenmerkt onze Kerk.

4. Beleid in de periode 2023- 2027

4.1 Het ondersteunen van het pastoraat en de pastores

Hierboven is al verwoord dat dit beleidsplan voor de jaren 2023-2027 dienstbaar is aan het Pastorale Beleidsplan 'Verbonden in Christus' dat is samengesteld door het team van pastores en ter advisering is voorgelegd aan het parochiebestuur en besproken met de beheercommissies. Dit plan is vervolgens vastgesteld en loopt t/m het jaar 2025. Het pastorale beleid van de parochie is erop gericht om mensen actief en op een verstaanbare manier met het Evangelie van Jezus Christus in aanraking te laten komen. Dat gebeurt in en vanuit onze geloofsgemeenschappen en in vertrouwen op de leiding van Gods Geest. Dit veronderstelt kennis van en inzicht in de situatie van mensen tot wie de Kerk zich richt. Zo dragen wij bij aan de opbouw van de Kerk en groei van het katholieke geloof in de Oost-Achterhoek. Een parochie van onderhoudspastoraat naar bloei, geeft hoop. Langs drie lijnen wordt het pastoraat behartigd:

- a. door uitvoering van het kernprogramma;
- b. door de zorg voor pastorale lokale nabijheid en ontmoetingen van en tussen parochianen;
- c. door pastoraal ondernemerschap.

Het pastoraal team is voor het geheel verantwoordelijk, maar er is een verschil tussen deze beleidslijnen. Naast een inhoudelijk verschil is er ook verschil in diegenen die het eerst aanspreekbaar zijn op de uitvoering ervan. Bij het kernprogramma is dat het pastoraal team, bij pastorale nabijheid de lokale geloofsgemeenschap en bij het pastoraal ondernemerschap kan dat een van beiden of gezamenlijk zijn. Vrijwilligers als leden van het ene lichaam blijven onmisbaar bij de uitvoering van alle onderdelen van het pastoraal beleid.

Aandacht voor ontmoeting en ondernemerschap

Het parochiebestuur wil de aandacht vestigen op de beleidslijnen b en c. en wel om de volgende redenen:

1. er zijn zorgen over het bereik van jongeren in het pastoraat. In onze parochie is het Pastoor Veerfonds¹³, dat overeenkomstig de erflater ingezet dient te worden voor het jongeren pastoraat. Het parochiebestuur wil in deze beleidsperiode dit fonds onder de aandacht brengen van de pastores en de geloofsgemeenschappen.
2. Het Ad Liminarapport van de Nederlandse bisschoppen plaatst bij het thema 'verdieping' het volgende: 'Belangrijk is om volksvroomheid in de vorm van Mariaverering, processies en bedevaarten te koesteren en te verdiepen als een belangrijke voedingsbron voor het geloof'. Het parochiebestuur wil ook hierop de aandacht vestigen. Die volksvroomheid kan ook een plaatselijk karakter hebben. Er zijn plekken in onze parochie waar ooit de hemel de aarde heeft geraakt of waar een belangrijke traditie in de nacht der tijden in de vergetelheid is geraakt. De financiële ondersteuning van deze activiteiten kan mede uit de reguliere kosten eredienst geschieden, omdat daar ruimte ontstaat door andere beleidsmaatregelen.

4.2 De zorg voor het personeel in loondienst

Het bestuur is verantwoordelijk voor het personeel in loondienst en gebonden aan de verplichtingen die horen bij een goed werkgeverschap. Het Parochie Secretariaat is de spil in de bestuurlijke organisatie.

Beleidsmaatregelen:

- a. De omvang van het Parochie Secretariaat, zijn taken en de deskundigheden vragen doorlopend om aandacht omdat de focus meer en meer komt te liggen op een centrale aansturing van het beleid.
- b. Vacatures in functies als die van dirigenten en organisten zullen alleen in overleg met de pastores worden opgevuld, waarbij het totaal beeld van de liturgie in de parochie leidend is. Het parochiebestuur stelt in verband met de huidige situatie uiterlijk 1 juli 2024 een beleid vast voor de noodzakelijk geachte totale voorzieningen voor de muzikale bijdragen aan de liturgie.
- c. In deze beleidsperiode zal het parochiebestuur periodiek het welbevinden van het personeel in loondienst bewaken aan de hand van een vragenlijst (bijlage 4) en een persoonlijk gesprek met het bestuurslid 'Personeel'.
- d. Het bestuurslid met de portefeuille 'Personeel', richt zich, in afstemming met het bestuurslid 'Gemeenschap', voortaan op het aandachtsveld Personeel.. Hierbij wordt gewerkt aan één lijn voor alle afspraken en contracten binnen de parochie.

---

¹³ Pastoor H. Veer was van 1977 tot 1989 werkzaam in Ruurlo en bleef daar als emeritus wonen. Het was de wens van oud-pastoor Veer dat met het geld uit zijn nalatenschap pastorale initiatieven ondersteund zouden worden, met name die voor de jeugd in de geloofsgemeenschappen van de St.-Paulusparochie (regio Groenlo), de St.-Ludgerparochie (regio Lichtenvoorde) en de parochie van de H.H. Twaalf Apostelen (regio Zutphen).

4.3 De zorg voor de vrijwilligers

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de vrijwilligers die de pastorale taken faciliteren en ondersteunen. Hetzelfde geldt voor de vrijwilligers in het bestuur van de parochie en zij die de goede gang van zaken op de locaties ondersteunen.

Beleidsmaatregelen in deze beleidsperiode:

- a. Wat ter plaatse door de beheercommissies aan ondersteuning van de plaatselijke geloofsgemeenschappen kan en verantwoord is, dient, onder eindverantwoordelijkheid van het parochiebestuur, ter plaatse te gebeuren. Wat in pastorale zin, onder eindverantwoordelijkheid van de pastoor kan en verantwoord is, dient ter plaatse te gebeuren, met inachtneming van het pastoraal beleid van de parochie.
- b. De pastores begeleiden het transitieproces naar een andere wijze van geloofsgemeenschap zijn, met of zonder kerkgebouw. Uitdrukkelijke aandacht dient er te zijn voor de geloofsgemeenschappen zonder kerkgebouw, omdat dit gegeven uitdrukkelijk noopt tot initiëren van andere activiteiten, die wel dienen te passen binnen het pastoraal beleid.
- c. Het oude plan 'vrijwilligersbeleid' wordt zodanig geformuleerd en opgezet dat het in een organisatie met slechts enkele werknemers en veel vrijwilligers ook uitvoerbaar is.
- d. Om de gevoelde matige communicatie tussen parochiebestuur en beheercommissies te verbeteren zal het parochiebestuur periodiek het welbevinden van de leden van de beheercommissies bewaken aan de hand van een 'Vragenlijst Welbevinden' (bijlage 4). Dit gebeurt tevens tijdens een afzonderlijk gesprek tussen een beheercommissie en het bestuurslid Gemeenschappen. Vooralsnog opteert het parochiebestuur voor tenminste één keer per jaar.
- e. Werknemers en vrijwilligers dienen in een veilige werkomgeving hun taken te kunnen verrichten. Een Risico-Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) is een verplichting. Het vastgestelde RI&E instrument van 29 januari 2019¹⁴ wordt vóór 1 februari 2024 geactualiseerd, waarna de te verrichten maatregelen op werkplekken ingevoerd worden.
- f. Vrijwilligers kunnen aan het eind van een boekjaar een vergoeding ontvangen voor het werk binnen de regelgeving van de Belastingdienst. Met ingang van het boekjaar 2025 wordt de 'parochiële regeling vrijwilligersvergoeding' aangepast. Het parochiebestuur zal tijdig deze nieuwe regeling bekend maken. Nog steeds geldt, dat overeenkomstig de regelgeving van de Belastingdienst alleen het bevoegd gezag (het parochiebestuur) hierover beslist en niet een beheercommissie. Dit geldt ook voor vergoedingen aan nieuwe vrijwilligers.

4.4 Kerkgebouwen, pastorieën, andere gebouwen, bezittingen, financiën waaronder vermogensbeheer. Duurzaamheid, het sociale gezicht en solidariteit

In deze beleidsperiode is de positie van de kerkgebouwen en pastorieën als volgt:

A. Reeds onttrokken aan de goddelijke eredienst

Aalten: de kerk van de H. Helena is reeds onttrokken aan de goddelijke eredienst en samen met de pastorie verkocht.

Bredevoort: de kerk van het H. Hart en de H. Georgius is reeds onttrokken aan de goddelijke eredienst en samen met de pastorie verkocht.

---

¹⁴ Het RI&E instrument van de oude parochie St.-Ludger.

Harreveld: de kerk van de H. Agatha is reeds onttrokken aan de goddelijke eredienst en samen met de pastorie verkocht.

Meddo: de kerk van de H. Johannes de Doper is reeds onttrokken aan de goddelijke eredienst en samen met de pastorie verkocht.

Rekken: de kerk van de HH. Martelaren van Gorcum de kerk is reeds onttrokken aan de goddelijke eredienst en verkocht. De pastorie is reeds eerder verkocht.

Vragender: de kerk van de H. Antonius van Padua is reeds onttrokken aan de goddelijke eredienst en samen met de pastorie verkocht.

B. De andere kerkgebouwen en pastorieën

Beltrum: de kerk van OLV ten Hemelopneming zal vooralsnog¹⁵ open blijven. In deze beleidsperiode worden de ontwikkelingen parochie-breed en lokaal gevolgd. Overwogen wordt om de pastorie te verkopen.

Eibergen: Er wordt in de loop van 2023 opnieuw een parochieavond¹⁶ te Eibergen belegd, waarop het voorstel dat de procedure gestart wordt om de kerk van de H. Mattheus te onttrekken aan de goddelijke eredienst, waarna verkoop van kerk en pastorie in het jaar 2023/2024.

Groenlo: De basiliek van de H. Calixtus blijft Eucharistisch Centrum. Vanaf het begin van deze beleidsperiode worden er voorbereidingen getroffen om de pastorie mede toe te rusten als een goed geoutilleerd pastoraal Centrum.

Lichtenvoorde: In 2023 wordt een parochieavond te Lichtenvoorde gehouden over de ontwikkelingen voor de kerk van de HH. Bonifatius en Ludgerus en de pastorie i.v.m. met de gesprekken tussen een regionale zorgaanbieder en het parochiebestuur, waarbij ook de gemeente Oost Gelre is betrokken.

Lievelde: Voor het onttrekken van de kerk Christus Koning aan de goddelijke eredienst wordt zo spoedig mogelijk in 2023 de procedure opgestart, waarna, zoals het er nu uitziet, een verkoop aan een plaatselijke stichting. De pastorie is in het verleden reeds verkocht.

Mariënveld: Voor het onttrekken van de kerk OLV. van Lourdes aan de goddelijke eredienst zal uiterlijk 1 oktober 2023 de procedure starten, De gang van zaken is deels afhankelijk van de initiatieven van een plaatselijke denktank en een mogelijke koper.

Neede: De kerk van de H. Caecilia zal vooralsnog open blijven. In deze beleidsperiode worden de ontwikkelingen parochie-breed en lokaal gevolgd. Overwogen wordt om de pastorie te verkopen.

Rietmolen: Voor het onttrekken van de kerk van de H. Caecilia aan de goddelijke eredienst wordt in de loop van 2023 de procedure gestart. Kerk en pastorie staan op dit moment in de openbare verkoop.

Winterswijk: In 2023 wordt er een parochieavond gehouden te Winterswijk als vervolg op die van 22 maart 2022. Wat is de stand van zaken betreffende de geloofsgemeenschap en wat zijn de ontwikkelingen ter plaatse? Of en wanneer de procedure gestart wordt om de kerk van de H. Jacobus te onttrekken aan de goddelijke eredienst, (waarna met de pastorie, een verkoop), is afhankelijk van interesse.

---

¹⁵ Het woord 'vooralsnog' dat in deze paragraaf wordt gebruikt betekent dat er in deze tijden van krimp geen zekerheid is en dat de kans aanwezig is dat op ontwikkelingen geanticipeerd wordt.

¹⁶ Parochieavonden worden vooraf gegaan door overleg met de beheercommissies.

Zieuwent: De kerk van de H. Werenfridus blijft vooralsnog open. In deze beleidsperiode wordt gezien wat de toekomst van deze zeer onderhoudsgevoelige kerk zal zijn in het licht van de ontwikkelingen parochie-breed. Het verrichtte haalbaarheidsonderzoek 'Herbestemming St.-Werenfriduskerk' door Bureau Boei te Amersfoort bood vooralsnog geen realistische mogelijkheid voor een herbestemming.

C. Ander onroerend goed

Behalve de eigendommen die een behoorlijk rendement opleveren worden in deze beleidsperiode niet verhuurde of leegstaande gebouwen verkocht of incidenteel in erfpacht ondergebracht. Onder hoofdstuk 2.4.6 (Conclusies) is de motivatie verwoord. Gronden worden niet verkocht.

D. Duurzaamheid, het sociale gezicht van onze kerkgebouwen en de solidariteit

Duurzaamheid

Het verantwoord omgaan met de schepping is een opdracht. De verandering van het klimaat stelt ons voor de taak om naar vermogen een bijdrage te leveren aan het behoud van leven op onze planeet voor de volgende generaties. 'Op de zevende dag bracht God het werk dat Hij verricht had tot voltooiing. Hij rustte op de zevende dag van al het werk dat Hij verricht had. God zegende de zevende dag en maakte hem heilig, want op die dag rustte God van al het werk dat Hij scheppend tot stand had gebracht'. (Genesis).

Onze rustdag en de daarbij horende deelname aan vieringen om God te loven, te prijzen en te danken is lovenswaardig. Maar daarbij hoort meer. Onze bijdrage kan bestaan uit het aanbrengen van energiebeperkende middelen¹⁷ voor het Eucharistisch centrum en voor die kerkgebouwen (met daarbij horende gemeenschapsgebouwen) die vooralsnog open blijven. Beleid in deze beleidsperiode: Het parochiebestuur zal voorstellen uitwerken voor en uitvoering geven aan meer duurzame kerk- en bijhorende gemeenschapsgebouwen.

Het sociale gezicht van onze kerkgebouwen en de solidariteit

In deze tijden waarin het nieuws wordt gedomineerd door crisis op crisis en de sociale gevolgen daarvan, is eind 2022 door een aantal kerken, waaronder de rooms-katholieke, een enquête uitgezet. De vraag was: Wat verwacht men van de kerk in deze crisistijd?

Kerkgebouwen kunnen een sociaal gezicht laten zien doordat de geloofsgemeenschap in actie komt voor eenzame mensen, vluchtelingen en het bestrijden van armoede. Hoewel kerken leger worden en er een tekort aan vrijwilligers dreigt, ontvangen ouderen nog regelmatig bezoek van de kerk. Er zijn warme inloopmomenten met koffie en thee. Die inzet van kerkleden voor het sociale gezicht van de kerk behoort bij de hoofdtak van de Caritas. Maar in samenwerking kan die taak verbreed worden. Bisschop H. van den Hende, bisschop van het bisdom Rotterdam en voorzitter van de Nederlandse Bisschoppenconferentie, is content over de inzet van parochianen. Hij constateert echter dat het in parochies ontbreekt aan een sociale structuur. Naast de grote aandacht voor vieringen is er weinig. Dat mensen

---

¹⁷ Voor Rijks- en Gemeentelijke monumenten zijn in het huidige beleid enige hindernissen om zonnepanelen aan te brengen. De klimaatverandering en de energie-urgentie doen echter dat restrictieve beleid kantelen. In het verleden zijn op de kerk te Aalten (gemeentelijke monument) ook zonnepanelen aangebracht. De kerk te Zieuwent is inmiddels voorzien van een warmtepomp.

tevergeefs wachten op een signaal van de kerk, noemt hij pijnlijk. Met het openstellen van kerken voor bezoekers én voor voedselbanken, worden er volgens hem goede stappen gezet om 'een instrument te zijn van liefde in de wereld van vandaag'¹⁸.

Op zoek naar evenwicht en nieuw elan in deze tijden, zijn onze beleidsinspanningen begrijpelijk primair van 'binnen parochiële aard'. Die inspanningen gaan gepaard met beleidsvoornemens die voor een groot deel 'krimp' gerelateerd zijn. Deze relatie gaat binnen de geloofsgemeenschap vaak gepaard met gevoelens van verdriet en teleurgang van wat eens was. Onze parochie is een onderdeel van de Wereldkerk. Er zijn landen waar het geloof groeit en bloeit, onder andere materiële omstandigheden dan de onze. Daarvoor oog te leren krijgen kan ons bemoedigen op de beleidsstappen die we gaan zetten. Meer nog: als die blik op andere geloofsgemeenschappen breed in onze parochie wordt uitgedragen ontstaat er een relativerende instelling. Relativerend niet opgevat als bij ons 'Gods water maar over Gods akker laten vloeien', maar een besef dat broeders en zusters elders op hun wijze hetzelfde geloof beleven. Ons geloof bewaren en doorgeven is geen vergeefse missie. In solidariteit met een parochie elders in de wereld beleven wij zo' 'Vele gaven, één Geest, vele leden, één lichaam'.

Beleid in deze beleidsperiode:

Beginnend in dit jaar zal het parochiebestuur de zorg voor pastorale lokale nabijheid en ontmoetingen van en tussen parochianen en anderen ondersteunen in overleg met de parochiële Caritas. Ook de noden van een vitale geloofsgemeenschap veraf met weinig middelen zal onderwerp van gesprek zijn.

Het betreft de andere zijde van ons gelovig zijn, nl. de zorg voor de noden dichtbij. Voorts zal het parochiebestuur bij de herinrichting van de pastorie in Groenlo tot pastorale centrum er zorg voor dragen dat dit gebouw meer wordt dan alleen een plaats voor vergadering en toerusting. Sociale activiteiten op andere locaties, afhankelijk van de spankracht daar, dienen gestimuleerd te worden.

E. Financiën waaronder vermogensbeheer.

1 De actie Kerkbalans wordt in deze beleidsperiode centraal aangestuurd. De feitelijke uitvoering gebeurt in de dorpen afzonderlijk, waarbij een geloofsgemeenschap, naast de algemene informatie over de actie, in een flyer haar activiteiten kort en krachtig verwoord, alsmede de binding met de parochie van de HH. Paulus en Ludger, gelardeerd met afbeeldingen. Zo wordt bijgedragen aan de continuïteit in de financiële ondersteuning van de activiteiten ter plaatse en in de parochie. Centraal zal er ondersteuning zijn voor het opstellen en drukken van de informatie. Op een locatie waar dat niet mogelijk is, rest alleen de centrale uitvoering.

2 Voor 1 juli 2023 wordt de boekhouding grotendeels gecentraliseerd en daarmee zo mogelijk ook de nu nog decentraal gevoerde werkzaamheden. De 60 bankrekeningen worden afgebouwd. De beheercommissies echter dienen zicht te kunnen houden op de

---

¹⁸ Uitkomst van de enquête: Sociaal gezicht van de kerk: **zie bijlage 5**. Er zijn inmiddels diverse voorbeelden in den lande hoe de kerk een open, warme en sociale kerk kan zijn

lokale financiën. Twee keer per boekjaar, bij de begroting en de jaarrekening, ontvangen zij deze stukken. Tijdens gemeenschappelijke vergaderingen met de penningmeester wordt toelichting gegeven en kunnen vragen worden gesteld. Op verzoek is ook een bezoek aan een afzonderlijke beheercommissie mogelijk. Het parochiebestuur o.l.v. de penningmeester treft een regeling voor de geloofsgemeenschappen zodat zij via een lopende rekening kunnen beschikken over middelen ten behoeve van activiteiten van de geloofsgemeenschap.

3 Het is sterk aan te bevelen dat elke beheercommissie vóór 1 november aan de hand van de geplande activiteiten en de kosten daarvoor een begroting voor het volgende boekjaar indient. Indien dit aanleiding geeft tot nader overleg neemt het parochiebestuur of een van de pastores contact op met de betreffende beheercommissie.

4 In deze beleidsperiode wordt voor het vermogen het volgende beleid gevoerd:

Het vermogen van de parochie bestaat uit:

- * Rekeningcourant saldi, spaarrekeningen en deposito's.
- * Beleggingen bij het Vermogens Fonds Aartsbisdom Utrecht (VAU) en bij de Rabobank
- * Onroerende goederen bestaande uit pastorieën, enkele winkelpanden, een paar andere gebouwen en landerijen.

De verdeling zal bij benadering respectievelijk ca. 20%, 55% en 25 % zijn.

Door deze verdeling is sprake van een voldoende risicospreiding. Uit de verdeling zijn ook de looptijden te herleiden van kort, middellang en lang. M.a.w. het vermogen van de parochie is belegd met een defensief risicoprofiel.

Het beheer zal plaatsvinden overeenkomstig hoofdstuk 2.4.1

4.5 De parochiële begraafplaatsen

Onze parochiële begraafplaatsen worden beheerd door toegewijde vrijwilligers. Het dalend aantal kerkelijke uitvaarten en ook de tendens van meer crematies dan begravingen is nu al en op termijn van invloed op de ambiance en indeling van de ruimte. Het vanuit het verleden gevoerde beleid inzake grafrechten en het al dan niet verlengen daarvan, kan gevolgen hebben voor de begraafplaatsen als gewijde gedenkparken. Op termijn zullen steeds meer graven worden geruimd waardoor grafstenen verdwijnen. Daarmee is het gevaar dat een begraafplaats steeds minder een plek wordt van het cultuurhistorisch erfgoed van het eigen dorp. Een deel van de geschiedenis ligt immers ook op een begraafplaats. Ook het behoud van het funerair erfgoed, dat vorm is gegevens in steen, afbeelding en tekst, is van belang. Inmiddels zijn er voorbeelden in den lande op welke wijze men kan inspelen op het gevaar dat onze begraafplaatsen in de dorpen steriele plekken zouden kunnen worden waar het gedenken van leven, dood en verrijzenis naar de achtergrond schuift. Begraafplaatsen bieden hiermee samenhangend ook de mogelijkheid, uiteraard passend bij de grootte en ligging, om meer uitdrukking te geven aan de behoefte aan groen en verstillings.

1 a Het parochiebestuur wil in deze beleidsperiode, maar vóór 1 januari 2025, in gesprek gaan met de beheercommissies en werkgroepen van vrijwilligers aan de hand van voorbeelden van begraafplaatsen als gewijde en zingevende gedenkplaatsen, waarop ook de cultuurhistorie bewaard wordt.

1 b Tegelijkertijd wordt een onderzoek gestart naar de exploitatie, de reserveringen voor het onderhoud van de begraafplaatsen en de gevolgen daarop van het te verwachten verminderde aantal begravingen of verstrooiingen van as (inclusief urnengraven).

2 De tarieven op de begraafplaatsen zijn in het verleden vanuit de toen bestaande parochies ontstaan. Deze tarieven liggen divers en zijn vaak dorpseigen. De door het parochiebestuur ondernomen poging om hierin uniformiteit aan te brengen stuiten op drempels. In deze beleidsperiode wordt de huidige diversiteit aan tarieven gehandhaafd.

3 Vóór 1 januari 2026 ontwikkelt het parochiebestuur beleid, dat de mogelijkheid biedt dat parochiële begraafplaatsen worden overgedragen aan rechtspersonen. De richtlijnen van het Aartsbisdom, 'Overdracht van beheer en eigendom, alsmede splitsing van begraafplaatsen' (26-11-2019) zijn hierbij leidend.

4 Uit respect voor hun arbeid in de geloofsgemeenschappen worden de graven van pastoors, kapelaans en zusters die in het gebied van de parochie hebben gewerkt en rusten op de begraafplaatsen binnen ons gebied door de parochie op een sobere wijze onderhouden en geconserveerd.¹⁹

4.6 De interne en externe communicatie

De interne communicatie betreft vooral de verbindingen tussen de verschillende werkers in het veld: werknemers, een behoorlijk aantal vrijwilligers, waaronder de beheercommissies en hoe die verbindingen worden benut voor informatie naar elkaar. Zo blijven wij één lichaam in dezelfde Geest.

Zie voor de beleidsmaatregelen in deze beleidsperiode: hoofdstuk 4.2 en 4.3

De externe communicatie betreft de verbinding naar de parochianen in de vorm van mededelingen, maar ook, en misschien wel meer en meer, in de vorm van geloofscommunicatie.

1 In deze beleidsperiode wordt 5 keer per jaar de uitgave van het parochieblad 'De Verbinding' gehandhaafd.

2. Eveneens wordt 11 keer per jaar de digitale Nieuwsbrief gecontinueerd en wordt er een plan bedacht om meer parochianen als abonnee te kunnen verwelkomen.

3. De kwetsbaarheid in de bemensing van de organisatie 'Communicatie' zal in deze beleidsperiode worden opgeheven.

4. Vóór 15 maart 2024 is er een conferentie 'De digitale kerk' met als ondertitel: 'middelen voor communicatie over zingeving en geloof in de Oost-Achterhoek'. Aan het eind van deze conferentie zijn er minstens drie eigentijdse nieuwe middelen waarvan er één in technische zin een uitdaging is voor jongeren.

---

¹⁹ Uitgezonderd indien de orde van deze religieuzen deze graven onderhoudt en conserveert. Dit geldt nl. ook voor de graven van de paters Maristen te Lievelede.

5 Evaluatie

Het beleid in de periode 2023-2027 wordt op de volgende wijzen geëvalueerd: .

1. Door het samenstellen van een jaarplan van september tot juli om aan het eind van het werkseizoen te kunnen bepalen wat het resultaat is en of bijstellingen nodig zijn om die mee te kunnen nemen in de opstelling van het volgende jaarplan.
2. Door het jaarlijks overleg tussen parochie bestuur en pastorale team, indien gewenst met andere vrijwilligers op kernfuncties.
3. Door het jaarlijks overleg met de beheercommissies in het najaar wanneer ook de begroting voor het nieuwe boekjaar besproken wordt.
4. Door de gesprekken tussen het parochiebestuur (Bestuursleden Gemeenschappen en Personeel) en de leden van de beheercommissies aan de hand van het middel 'Bewaken Welzijn'.

Van dit Beleids- en Gebouwenplan is een samenvatting gemaakt.

Vastgesteld te Groenlo in de parochiebestuursvergadering van 16 maart 2023